

KOMUNIKAT
w sprawie pobierania przez zakłady opiekuńczo-lecznicze
i pielęgnacyjno-opiekuńcze
o profilu psychiatrycznym opłat za wyżywienie i zakwaterowanie

W związku z sygnalizowanymi rozbieżnościami w zakresie interpretacji przepisów dotyczących możliwości pobierania opłat za wyżywienie i zakwaterowanie przez podmioty lecznicze udzielające psychiatrycznych świadczeń opiekuńczo-leczniczych oraz pielęgnacyjno-opiekuńczych, Ministerstwo Zdrowia uprzejmie informuje, iż ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. *o ochronie zdrowia psychicznego* (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375, z późn. zm.) nie reguluje kwestii finansowych, a jedynie określa, że bezpłatne są dla pacjenta świadczenia zdrowotne oraz leki i wyroby medyczne. Dopiero na gruncie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. *o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych* (Dz. U. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.), można stwierdzić, czy za świadczenia towarzyszące takie jak wyżywienie i zakwaterowanie powinna być pobierana opłata. Z ustawy tej wynika, że w szpitalach oraz innych podmiotach leczniczych udzielających świadczeń całodobowo, świadczenia towarzyszące (w tym wyżywienie i zakwaterowanie) są bezpłatne dla pacjenta. Jednak biorąc pod uwagę art. 18 ww. ustawy, który odnosi się do opłat za wyżywienie i zakwaterowanie w zakładach opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych (przepis ten nie rozróżnia zakładów opiekuńczo-leczniczych oraz zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych w zależności od zakresu udzielanych świadczeń zdrowotnych), możliwe jest przyjęcie stanowiska, zgodnie z którym również zakłady opiekuńczo-lecznicze oraz pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielające świadczeń psychiatrycznych mogą pobierać opłatę za wyżywienie i zakwaterowanie. Ponoszenie tych opłat przez pacjentów uzasadnia również definicja świadczenia gwarantowanego, którym zgodnie z art. 5 pkt 35 ustawy *o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych* jest także świadczenie opieki zdrowotnej współfinansowane ze środków publicznych czyli w części finansowane przez pacjenta.

Ustalenie opłaty za wyżywienie i zakwaterowanie, w konkretnym przypadku, należy do kierownika zakładu opiekuńczo-leczniczego albo zakładu pielęgnacyjno-opiekuńczego udzielającego świadczeń w ramach psychiatrycznej opieki zdrowotnej. Informacja o pobieraniu tych opłat powinna być odzwierciedlona w regulaminie organizacyjnym podmiotu – zgodnie z art. 24 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. *o działalności leczniczej* (Dz. U. Nr 112, poz. 654, z późn. zm.).